

Motion till riksdagen 2020/21:3632

av **Hans Rothenberg (M)**

Möjlighet att stryka kandidater i allmänna val

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över vallagen med möjlighet att både kunna kryssa och stryka kandidater på valsedlar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I samband med de allmänna valen 1998 infördes möjligheten att kryssa kandidater på respektive valsedel. Det innebär att den avgivna rösten placerar den kryssade kandidaten först bland listans kandidater. Dock kan endast en kandidat kryssas. Vid röstsammanräkning beaktas de samlade kryssen och kan innebära att kandidater som står längre ned på listan kan väljas in i den beslutsförsamling som valet utgör. Detta har blivit verklighet i många fall.

Samtidigt som möjligheten att kryssa kandidater infördes förändrades den tidigare möjligheten att stryka kandidater på valsedeln. Oftast innebar en strykning lite för valresultatet då få kandidater flyttades från sin plats på listan. Detta ”negativa” förfaringssätt vid val bedömdes spela liten roll varvid möjligheten att stryka kandidater försvann vid de allmänna valen 1998 då man ville främja ett positivt ställningstagande till enskilda kandidater. Ur demokratisk synpunkt är det dock rimligt att väljare såväl ska kunna förorda kandidater på en valsedel genom att kryssa desamma samtidigt som man ska kunna visa att man saknar förtroende för andra kandidater. Det kan handla om att man vill markera mot kandidater som uttalat sig i strid med det egna partiets program och uppfattning eller som på annat sätt kan uppfattas olämpliga för att uppbära förtroendeuppdrag.

För valmansskåren är det viktigt att vid allmänna val kunna välja parti, men också att kunna signalera såväl starkt som bristande förtroende för enskilda kandidater. Möjligheten att kryssa men också stryka kandidater på valsedlar skulle fördjupa väljarnas

möjlighet till inflytande samtidigt som de politiska församlingarnas representativitet skulle avspeglas tydligare. Med anledning av ovanstående bör regeringen se över vallagen och införa möjligheten att både kryssa och stryka kandidater på valsedlar.

Hans Rothenberg (M)